

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

14. De Diuinatione, quæ ex eleme[n]torum obseruatione ducitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

immaturè perijt. Scribit Arrianus *libr. 8. de reb. ge-
stis Alexand.* Apud Indos Gymnosophistas esse di-
uinandi peritos, nec cuiquam extra illos diuina-
tionem permitti: prædicere autem eos illa tan-
tummodo, quæ vel ad anni tempora pertinent,
vel si qua publica calamitas immineat illic inco-
lis. Si quis eorum ter in diuinando errauerit, silē-
tij perpetua poena mulctatur: nec quisquam ad
interdictum silētium cogere potest, vt loquatur.
Hæc ex illo. Nec quidquam faciunt pro vana di-
uinandi arte ex stellis, id, quod dicitur Gen. 1. fa-
cta esse astra in signa: & id, quod legimus Iud. 5.
*De celo dimicatum est contra eos: stellæ manentes in ordi-
ne, & cursu suo aduersus Sisaram pugnaverūt: & id, quod
habetur Plalm. 18. Cæli enarrant gloriam Dei, & opera
manuum eius annuntiant firmamentum.* Hæc, inquam, ni-
hil iuuant vanos diuinatores; nam Hier. 10. præ-
cipit Dominus, a signis cæli nolite metuere, quæ timent
gentes. Et illud Genesis: *Vt sint in signa,* exponit Glo-
ssa, in signa serenitatis, & tempestatis, & tempo-
ra, hoc est, Veris, Aestatis, Autumni, & Hyemis.
Sint in signa, videlicet, inquit Basilius, & Au-
gustinus, ad huius vitæ vsus necessarios, vt serui-
ant nautis, viatoribus, medicis, & agricolis. Et il-
lud Iudic. 5. *dimicatum est è celo,* videlicet, vt Glossa,
Lyranus, Abulensis, & Caietanus explicant, ful-
guribus, fulminibus, grandine, & pluuia; Stellæ
pugnaverunt, hoc est, vt ait Abulensis, flammæ ig-
nitæ, quæ contra Sisaram cadebant, & vulgo
Stellæ vocantur, vel ipsi Angeli, qui sunt velut
Stellæ lucidæ, pugnaverunt, vel Stellæ ipse vide-
bantur flammæ, & ignes immittere in exercitum
Sisaræ. Stellæ manentes in cursu suo, quia à foli-
to suo cursu non destiterunt; at Iosue 10. Sol, &
Luna steterunt pugnant Iosue contra Gabaonitas.
At verò si quis obseruato natali die cuiusque,
& notatis syderum, & astrorum signis probabi-
liter coniectat, eum certa temperatione præditū,
certis animi propensionibus affectum iri: & pro-
inde ingenio, aut corporis viribus, & robore va-
laturum; aut certis morborum generibus obno-
xium fore, Ecclesiasticos Canones, aut Pontificia
iura, aut leges non violat.

Caput XIV.

*De Diuinatione, quæ ex elementorum
obseruatione ducitur.*

A Nimaduertendum est, quatuor esse Di-
uinationum genera, quæ ex animaduersis, &
notatis elementorum signis petuntur, & vocan-
tur Geomantia, Hydromantia, Aeromantia, Pi-
romantia: De quibus ex Varrone, & Isidoro in ca.
Igitur. 26. q. 3. Geomantia est, quæ obseruatione alicuius,
quod in aliquo terrestri corpore cōtingit,
futura contingentia, aut alia hominibus penitus
incognita, & occulta diuinat. Hydromantia, est,
quæ notatis ijs, quæ in aquis fiunt, futura, & oc-
culta diuinando prænuuntiat; vt quidam per va-
sculum aqua plenum, res clam furto subreptas,
& fures ipsos penitus occultos, & latentes pro-
duunt, & indicant. Pari ratione est etiam Oeno-
mantia, quæ obseruatis, & notatis ijs, quæ in vi-
no, aut vasculis vini plenis accidunt, futura, &
occulta diuinando prædicat. Aeromantia, varijs

obseruatis aeris mutationibus abdita, & futura
coniectat: qualis etiam est illa, qua quidam signa
iumentis imprimunt, ne comedantur à lupis, vel
ab alijs bestijs. Pyromantia, obseruatione eo-
rum, quæ per res igne accensas fiunt, diuinat, &
vaticinatur: vt cum quis per lignum viride in i-
gnem coniectum, & ad læuam, aut dextram Or-
tum, Occasum, Meridiem, vel Septentrionem
scintillas emittens, occulta, & arcana de-
nuntiat.

Sciendum est, elementorum obseruationes a-
liquando esse Philosophiæ naturalis partes, ex
quibus ducta signa, & diurna animaduersione
notata res futuras, quæ naturaliter, & frequenter
eueniunt, sæpe denunciant. Ex vario enim elemē-
torum habitu, ex circumfusi aeris, maris, & quæ
mutationibus perspectis, & obseruatis præno-
sci, & prædici queunt pluuia, nimbi, pruinae,
grandines, niues, venti, tempestates, serenitates
temporum, calores, frigora, & aliæ similes tem-
poris varietates. Et hanc scientiam iura non dan-
nant, vt quæ nimirum medicinarum, agriculturæ, &
rei rusticæ, ac militari, & nauigationi plurimum
prodest.

Solum igitur Canones, & Pontificia iura con-
demnant Geomantiam, Hydromantiam, Aero-
mantiam, & Pyromantiam, Oenomantiam, quæ
descriptis quibusdam circulis, & figuris in terra,
cineribus, pulueribus, aquis, igne, aere, quæque
obseruatis certis syderum dispositionibus, qui-
bus ex lineæ, circuli, & figuræ respondere cen-
sentur, futura prænuunt, occulta depromit: quam
diuinationis speciem coluerit Arabes quidam Al-
madal, Gerardus Cremonensis, Bartholomæus
Parmensis, Tundinus, & alij huius farinae homi-
nes, vanitatis amatores, cultoresque. Sunt & aliæ
similes vanæ artes vaticinandi; Lecanomantia,
quæ ex pelui, & aqua immissa, nequam dæmon
consultitur. Gasteromantia, per quam non voci-
bus, sed figuris dæmones respondent. Catoptro-
mātia, quæ diuinat ex speculis nitidissimis. Chry-
stallomantia, vaticinium ex terfo, & polito cry-
stallo. Dactylomātia, vaticinium per annulos ad
certos siderum situs fabricatos. Onychomantia,
per quam quis vaticinatur ex vngue pueri impol-
luti. Coscinomantia, diuinatio per cribrum. A-
xinomantia, vaticinium per secures. Botanomā-
tia, diuinatio per herbas. Sciomantia, vaticinium
per vmbras siue ex vmbris. Atragalomantia, di-
uinatio ex iactu Astragalorum. Corrabomantia,
vaticinium per aneam thialam. Spatulamantia,
diuinatio per os hirci recens occisi. Hæc diuina-
tionum genera colliguntur ex cap. 11. l. 26. quæstio-
ne secunda, ex cap. Igitur. 26. quæstio. 3. ex cap. Nec mirum
24. quæstio. 3.

Caput XV.

*De Diuinatione, quæ sumitur ex va-
ria volucrum obser-
uatione.*

TRia sunt Diuinationum genera, quæ ex mul-
tis, & varijs petuntur auium signis, Auguri-
um nempe, Auspicium, & Aruspiciū. Augurium
est, quo